

Avisats per l'hostaler de que l'esmorsar estava ja á la taula, pujarem seguidament al hostal y esmorsarem ab bona gana.

Després ens encaminarem cap al monastir objecte principal de nostre viatge.

Passarem la primera portalada que dona accés á la primera plassa de la clausura exterior. Dit arch ó portalada no te res de notable. Seguidament passarem la segona porta de la clausura exterior pera entrar á la plassa major al mitj de la qual hi ha la monumental font de San Bernat. La portalada que uneix las dos plassas, de escás valor artistich, forma part d'un soberbi edifici d'histil barroch. Al costat mateix d'aquest edifici y dintre la primera plassa al costat S. hi há la modesta iglesia de Santa Lluia.

Entrarem com hem dit, per la plassa maijor, bastant més gran que la primera. Está vorejada per dos rengleras de platans, limitada en abdós costats per diferents edificis que foren dependencias del monastir y que perteneix avuy á la propietat privada, que forman lo que podém anomenar poblet de Santas Creus. De tots aquets edificis lo més notable es lo palau del Abat que serveix avuy de casa comunal, jutjat municipal y escolas públicas.

Aquesta construcció data del any 1652, essent lo més notable d'ella lo pati voltat per porxadas molt bòniques de linia.

Al extrem E. de dita plassa hi há la iglesia major á la que s'hi puja per un tram d'escalas de pedra.

La fatxada de la iglesia, imposa desde primer moment, puig si be'l conjunt d'ella no ofereix cosa de notable, te detalls tant magnífichs com son soberbi finestral y la porta d'entrada, d'ina preciable valor artistich, tant per sas linias en general, com pels detalls en particular.

Al entrar á la iglesia, se topa ab un cancell de fusta recamat de esculptura. Obra notable tenint en compte la forma la construcció.

L'ayre que desde estona há se deixava sentir, s'acentuava cada moment més, convertintse en un vent molest.

Seguirem donch pels carrers de Vilarrodona, quedant molt ben impresionats de la importancia de dita vila, sentada á la vorera esquerra del riu Gayá á un 220 metros d'altitud y rodejada de frondosas hortas y vinyas.

Després d'haver visitat lo poble y sens entretenirnos en observar detalls, retornarem á Can Briso y trobarem ja la taula parada. Ab dalit y bona gana donarem compte del sopar, y seguidament baixarem al «Café del Comers», establert en lo mateix edifici de la fonda. Prenguerem lo café corresponent y després apressats per la idea de que á Santas Creus hi havia serenata y ball, ab motiu de ser la festa maijor, ens disposarem á emprendre lo viatge vers lo monastir, quin tragecte havíam de recorrer á peu.

Eran dos cuarts de deu de la nit; lo vent havia calmat bastant y'l cel estava hermosament asserenat.

Las estrellas lluhian brilladoras y la nit era apacible y dolsa.

Del café sortirem tots al carrer y un cop reunits, emprenguerem lo camí acompanyats d'un guia en mitj de la cridoria de la brivalla del poble y á la llum d'atxas, fochs de bengala y carretillas que durant nostre pas per la població, feyan sortir als vehins per portas y finestras.

L'espectacle era sugestiú de debó. Sortirem de la vila en direcció al N. O. per un camí de carro bastant dolent, als 15 minuts a travésarem lo riu per una estreta palanca y agafant per la vora del riu en direcció N. als 15 minuts més l'atravesarem novament deixant lo llit del Gayá pera entrar á Ayguamurcia, ahont trobarem encare alguns vehins prenent la fresca.

La vila d'Ayguamurcia, perteneixent al partit del Vendrell, está situada á 240 metros d'altitut. Junta ab los altres pobles d'Albá, Las Poblas, Celma y Santas Creus, forman lo districte

municipal d'Ayguamurcia que compta 2156 habitants. Seguirem per la vorera dreta del Gayá tenint a mà esquerra'l riu y á la dreta las vinyas y als 15 minuts atravessarem ab passeras lo «torren» de Rubió» en lo mateix lloch de sa confluencia ab lo riu Gayá y en 15 minuts més arribarem á Santas Creus. Eran las 11 de la nit.

Lo tragecte que's recorra desde Vilarrodona á Santas Creus y en las condicions en que nosaltres ferem dit camí, resulta suggestiu en extrem. La lluna no havia encare aparegut en la negra volta brodada d'estrelles y sols ellas enviavan sa llum débil á la terra. Nosaltres anavam seguint lo camí á la claror de las atxas, produhint un efecte fantástich, augmentant l'encís, nostres cants y crits que trencavan la melangiosa quietut d'aquellas fondaladas de verdor banyadas per la celistia y bresoladas suauement pel oreig. Pero quant lo cuadro prenia més falaguers tons, era al passar lo riu arrengherats de un á un, passant poch á poch la palanca, enlayrant las atxas y á la xillona resplandor de las bengalas que reflectia nostre ombra en l'aygua que, tintada ab los vius colors 'del foch s'escorria fressosa fent son curs..... aquest espectacle produhia una impresió indefinible d'aquellas que may s'esborran.

Mes si suggestiu y arrobador es l'espectacle al passar lo riu, més ho es encara lo tros de camí que's trobba 5 minuts abans d'entrar á Santas Creus.

Guarneix lo llit del riu un frondosíssim bosch sembrat de salsers y platans gegantins quinas brancadas d'espés fullatje, ajayentse, entoldan lo camí, banyat arreu perx aragalls, y pels degotalls que en forma de natural cascada sumican per las parets del camí. Iluminat aquest tros per las bengalas produheix un efecte fantástich, com visions d'un país desconegut, com decorat d'apoteosis.

Devant mateix d'aquesta salsareda hi ha la posada d'en Jaume Barril ahont nos hostatjarem; pujarem á ella, pera deixar

nostre reduhit equipatge, trobantla invadida de gent, ja que dita posada serveix de café, taverna y estanch, y seguidament tornarem á la salsareda internantnos en ella fins á la gemiada font, ahont sis canellas llensan abundosos rajos d'aygua fresquíssima y bona. Estiguem bona estona disfrutant de la fresca sota aquell hermós entoldat de fullas, y després ens dirigirem á la plassa del monastir ahont lo poble estava reunit sota un improvisat rafal, esperant lo ball que estava á punt de comensar, y que era un dels principals números ab que celebravan aquells vehins la festa de sa patrona.

Uns quants músichs de regiment colocats dalt d'un tablado comensaren lo ball mentres nosaltres, per no barreijarnos ab la alegria d'aquella bona gent, que pot-sé sols una vegada al any poden gaudir semblant goig, ens en entornarem al hostal, disposats á dormir, lo que no conseguirem mercés al bon humor que regnava entre alguns de la colla que passaren la nit movent gatsara no deixant dormir á ningú.

Aixó feu que al trencar l'auba, estiguéssim ja vestits. Mentres ens prepararen l'esmorsar, anarem altre cop á la albareda, baixant al Gayá y desde allí contemplarem la silueta del monastir iluminada pels raïjos del sol naixent, que arribavan fins á nosaltres filtrantse per entre las pocas clarianas de la espessa arbreda. Descansarem bon rato en ella, sota l'ombra dels alts abets quinas socas plenas d'inscripcions denotan ben bé lo molt que ha sigut visitat aquell paratge. Es aquest un lloch deliciósissim; las fonts y xaragalls cantan eternament la non-non á n'aquells gegantins arbres que l'oreix bressola magestuosament, á n'aquells arbres que s'enmirallen en l'aygua del riu que cansonera fa son curs. Admirant tanta bellesa un se sent corpres, no capeix tot lo que sos ulls admiran, y'l cervell se condormeix somniant idilis, escenas sublims d'amor, forjant ilusions falagueras que lluny d'aquell lloch s'esvaheixen deixant rastre de dolor...